

Opinia do ustawy
o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, sporządzonej w
Warszawie dnia 16 maja 2005 r.
(druk nr 536)

I. Cel i przedmiot ustawy

W dniu 7 września 2007 r. Sejm wyraził zgodę na ratyfikowanie przez Prezydenta RP Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, sporządzonej w Warszawie dnia 16 maja 2005 r.

Konwencja Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi podpisana w Warszawie dnia 16 maja 2005 r., podczas III Szczytu Rady Europy kładzie główny nacisk na kwestie prewencji i wzmocnienia współpracy międzynarodowej w tym zakresie, z wykorzystaniem istniejącego już dorobku prawnego Rady Europy, jak i powszechnego prawa międzynarodowego. Dotychczas główny nacisk kładziono w tym zakresie na zapewnienie sprawcom aktów terrorystycznych ochrony zgodnej ze standardami praw człowieka, np. w postaci gwarancji procesowych czy zakazu stosowania tortur. Konwencja niniejsza podejmuje próbę wykorzystania koncepcji praw człowieka, jako środka zapobiegania i zwalczania terroryzmu.

Celem Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi jest kompleksowe uregulowanie współpracy międzypaństwowej w dziedzinie zapobiegania terroryzmowi poprzez penalizację czynów poprzedzających i przygotowujących dokonanie aktu terrorystycznego.

Konwencja stanowi uzupełnienie innych konwencji Rady Europy, wymienionych w art.26.

Konwencja jako przestępstwo określa czyny poprzedzające dokonanie aktu terrorystycznego do których należą:

- 1) publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 5),
- 2) rekrutacja na rzecz terroryzmu (art. 6),
- 3) szkolenie na rzecz terroryzmu (art. 7)

i nakazuje sankcjonowanie takich czynów poprzez "skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające" kary, mające stanowić efektywny środek prewencyjny (art. 11)

Możliwość stosowania postanowień Konwencji zapewniają przepisy prawa polskiego: ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.–Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.–Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.).

Kodeks karny reguluje formy popełnienia przestępstwa w drodze sprawstwa, współsprawstwa, podżegania i pomocnictwa. Instytucje te wyczerpują znamiona przestępstw o charakterze terrorystycznym, określone przez Konwencję.

Zgodnie z art.115 § 20 Kodeksu karnego, przestępstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:

- 1) poważnego zastraszenia wielu osób,
- 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności,
- 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej (a także groźba popełnienia takiego czynu).

Zgodnie z Konwencją oprócz umyślnego i bezprawnego sprawstwa powyższych czynów, sankcji powinno również podlegać współsprawstwo, organizowanie popełnienia oraz przyczynienie się do popełnienia tych przestępstw, dokonane w celu wsparcia przestępczej działalności grupy lub popełnione ze świadomością zamiaru jego dokonania przez grupę. W celu penalizacji powyższych czynów faktyczne popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym nie jest wymagane.

Strony Konwencji zobowiązują się również do ustanowienia odpowiedzialności karnej, cywilnej lub administracyjnej osób prawnych za udział w przestępstwach o charakterze terrorystycznym, wskazanych w Konwencji (art. 10).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 12 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.), osoba prawna ponosi odpowiedzialność na podstawie przepisów ustawy, jeżeli osoba spełniająca przesłanki zawarte w definicji w art. 3 ustawy popełniła przestępstwo o charakterze terrorystycznym. Odpowiedzialność ta jest niezależna od indywidualnej odpowiedzialności sprawcy czynu zabronionego. Ustawa określa zasady wymierzania kar za popełnienie tych czynów zabronionych.

Konwencja zobowiązuje organy krajowe do współpracy z partnerami zagranicznymi w zakresie postępowań w sprawach o przestępstwa nią objętych.

Zważywszy, że Konwencja dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji oraz spraw uregulowanych w ustawie, związanie się nią przez Rzeczypospolitą Polską powinno nastąpić w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust.1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Aldona Figura

Legislator